Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul.Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-041/25-46219/2

Podgorica, 04.02.2025.godine

Za: MINISTARSTVO RADA, ZAPOŠLJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA, ul. Rimski trg broj 46, Podgorica

gospođi, Naidi Nišić, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima

Veza: Vaš akt br. 04-082/25-1193/7 od 22.12.2025. godine

Poštovana gospođo Nišić,

Povodom *Predloga zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Dostavljeni Predlog zakona ima za cilj obezbjeđenje pravne sigurnosti za sezonske radnike kroz uvođenja rada na stalnim sezonskim poslovima odnosno omogućivanje kontinuiteta radnog odnosa u sezonskim djelatnostima i unapređenje socijalne sigurnosti kroz obaveze poslodavca da ova lica prijavi na penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju za period kada on faktički ne radi. Ovaj zakon donosi i obavezu da ponudi licu koji radi na stalnim sezonskim poslovima zaposlenje u narednoj sezoni, čime se podstiče sigurnost na tržištu rada kako za zaposlenog tako i za poslodavca.

Donošenje propisa imaće pozitivan uticaj na poslodavce, jer će na jednostavniji način moći da obezbijede radnu snagu, u smislu što će kroz ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima ista radna snaga moći da se angažuje tokom više sezona. Pozitivan efekat na poslodavce ogleda se i u činjenici da poslodavci, za period u kojem zaposleni nemaju važeći ugovor o radu, nijesu u obavezi da isplaćuju zaradu, već samo doprinose po osnovu penzijskog i invalidskog osiguranja, i to za vrijeme produženog trajanja.

Predloženim rješenjima nastaju troškovi za privredu u dijelu obezbjeđivanja zarada zaposlenima angažovanim po ugovoru o radu na stalnim sezonskim poslovima, kao i uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju. Takođe, Zavod za zapošljanje imaće troškove za novčane pomoći u iznosu od 120% obračunske vrijednosti koeficijenta, u periodu od isteka ugovora do zaključivanja novog za narednu sezonu.

Uvažavajući prethodno navedeno, kao i činjenicu da je cilj Predlog zakona obezbjeđivanje pravne sigurnosti za sezonske radnike kroz uvođenje rada na stalnim sezonskim poslovima odnosno omogućavanje kontinuiteta radnog odnosa u sezonskim djelatnostima, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni Predlog zakona i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da implementacija istog zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta države. Imajući u vidu da je ovo Zakon koji se prvi put donosi u crnogorskom zakonodavstvu i

da u ovom trenutku nije moguće predvidjeti kakav će odziv imati u primjeni, navedeno je da se ne može izvršiti precizna procjena fiskalnog uticaja. Međutim, ono što je neminovno jeste da će primjena ovog zakona prouzrokovati određene fiskalne izdatke koji se odnose na obavezu poslodavca u vezi sa penzijskim i invalidskim osiguranjem u produženom trajanju.

Nadalje članom 16 predviđeno je pravo na novčanu pomoć u iznosu od 120% obračunke vrijednosti koeficijenta u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu. Ministartvo finansija, sa aspekta budžeta ukazuje na postojanje odredbi u Zakonom o posredovanju pri zaposljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, te skodno tome isto nije potrebno navoditi u dostavljenom Predlogo zakona.

Ovim zakonom se stvaraju uslovi za bolju zaštitu sezonskih radnika, povećanje stabilnosti radnog angažmana i smanjenje nesigurnosti u sezonskim poslovima, što dugoročno doprinosi razvoju tržišta rada u Crnoj Gori.

Imajući u vidu značaj donošenja Predloga zakona, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na Predlog zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima, uz napomenu da je isti neophodno dopuniti procjenom troškova i uticajem na budžet države.

S poštovanjem,

Crna Gora MINISTARSTVO FINANSIJA PODGORICA

MINISTAR
mr Novica Vuković

PREDLOG

ZAKON O RADU NA STALNIM SEZONSKIM POSLOVIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet
Član 1

Ovim zakonom uređuju se način zasnivanja radnog odnosa na stalnim sezonskim poslovima, prava i obaveze zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima i poslodavca, kao i druga pitanja od značaja za rad na stalnim sezonskim poslovima.

Stalni sezonski poslovi
Član 2

Stalni sezonski poslovi, u smislu ovog zakona, su poslovi u pojedinim djelatnostima čiji se obim i intenzitet privremeno povećavaju u zavisnosti od godišnjih doba, a koji se u toku jedne kalendarske godine u kontinuitetu mogu obavljati najduže osam mjeseci.

Djelatnosti iz stava 1 ovog člana su djelatnost turizma, trgovine, ugostiteljstva, građevinarstva i poljoprivrede, kao i djelatnost botaničkih i zooloških vrtova i nacionalnih parkova.

Poslodavac
Član 3

Poslodavac, u smislu ovog zakona, je privredno društvo, dio stranog privrednog društva ili preduzetnik koji, u skladu sa zakonom, obavlja djelatnost iz člana 2 stav 2 ovog zakona i kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom.

Poslodavac, u smislu ovog zakona, može biti i fizičko lice koje nije registrovano kao preduzetnik, kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom, i to:

1) ugostitelj upisan u Centralni turistički registar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma;

2) nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisanog u Registar poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast poljoprivrede.

Zaposleni na stalnim sezonskim poslovima
Član 4

Na stalnim sezonskim poslovima može biti zaposleno lice koje je:

1) na evidenciji o nezaposlenim licima koju vodi Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), u skladu sa zakonom kojim se uređuje posredovanje pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti;

2) korisnik penzije u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje;

3) lice koje ima status studenta u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje.

Primjena propisa
Član 5

Na prava i obaveze zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima koji nijesu uređeni ovim zakonom primjenjuju se opšti propisi o radu.

Upotreba rodno osjetljivog jezika
Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. UGOVOR O RADU NA STALNIM SEZONSKIM POSLOVIMA

Zaključivanje ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima
Član 7

Za obavljanje stalnih sezonskih poslova, poslodavac i lice iz člana 4 ovog zakona zaključuju ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima (u daljem tekstu: ugovor).

Poslodavac i lice iz člana 4 ovog zakona mogu zaključiti jedan ili više ugovora, pri čemu prvi ugovor mora biti zaključen na period od najmanje šest mjeseci, a ukupno trajanje ugovora po osnovu obavljanja stalnih sezonskih poslova ne može biti duže od osam mjeseci u kontinuitetu.

Sadržina ugovora
Član 8

Ugovor obavezno sadrži:

1) naziv i sjedište, odnosno ime i prezime i prebivalište poslodavca;
2) ime i prezime i prebivalište, odnosno boravište zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima;
3) jedinstveni matični broj, odnosno lični identifikacioni broj zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima;
4) kvalifikaciju nivoa obrazovanja, odnosno stručnu kvalifikaciju potrebnu za to radno mjesto;
5) naziv radnog mjesta i opis poslova koje zaposleni na stalnim sezonskim poslovima treba da obavlja;
6) mjesto rada;
7) vrijeme na koje se zaključuje ugovor;
8) dan stupanja na rad;
9) radno vrijeme (puno, nepuno ili skraćeno);
10) dužinu plaćenog odsustva na koji zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima pravo ili, ako se to ne može navesti, način utvrđivanja plaćenog odsustva;
11) dužinu otkaznog roka u slučaju otkaza ugovora;
12) nazive kolektivnih ugovora koji se primjenjuju kod poslodavca;
13) visinu koeficijenta, iznos osnovne zarade, osnove za uvećanje zarade, vrijeme isplate zarade i druga primanja zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima;
14) prava, obaveze i odgovornosti zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima i poslodavca koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu;
15) određenje roka u kojem je poslodavac dužan da zaposlenom na stalnim sezonskim poslovima ponudi, pod istim ili povoljnijim uslovima, zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, koji ne može biti kraći od 30 dana prije isteka ugovora;
16) određenje roka u kojem je zaposleni na stalnim sezonskim poslovima dužan da se izjasni na ponudu iz tačke 15 ovog stava, a koji ne može biti kraći od osam dana od dana dobijanja ponude;
17) naknadu troškova smještaja, ako postoji;
18) druga prava i obaveze, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Izmjena ugovora
Član 9

Ako zaposleni na stalnim sezonskim poslovima prihvati ponudu iz člana 8 stav 1 tačka 15 ovog zakona, sa poslodavcem zaključuje izmjenu ugovora koja obavezno sadrži:

1) period za koji je poslodavac dužan da za zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima plaća doprinose za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju; i

2) planirani datum zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

Prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima
Član 10

U slučaju kad zaposleni na stalnim sezonskim poslovima i poslodavac zaključe izmjenu ugovora, poslodavac je dužan da, po isteku ugovora, to lice odjavi kao zaposleno i da ga prijavi na obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju u skladu sa zakonom.

Istekom perioda iz člana 9 stav 1 tačka 1 ovog zakona, poslodavac odjavljuje lice sa obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

Postupanje u slučaju teže povrede radne obaveze
Član 11

Ako zaposleni na stalnim sezonskim poslovima počini težu povredu radne obaveze u periodu od dana zaključenja ugovora do dana kad je, u skladu sa ugovorom, poslodavac bio dužan da mu ponudi zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, poslodavac se oslobađa od te obaveze.

Ako je teža povreda radne obaveze počinjena u periodu od zaključenja izmjene ugovora do isteka ugovora, poslodavac otkazuje ugovor i oslobađa se obaveze uplaćivanja doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i obaveze zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

Zabrana zaključivanja ugovora
Član 12

Ako je poslodavac otkazao ugovor po osnovu prestanka potrebe za radom na stalnim sezonskim poslovima, ne može da zaključi novi ugovor na tim poslovima u narednih šest mjeseci.

III. PRAVA I OBAVEZE

Prava iz rada i po osnovu rada
Član 13

Zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima prava iz rada i po osnovu rada u skladu sa opštim propisima o radu, osim prava na:

1) godišnji odmor;

2) produženje ugovora ako koristi pravo na privremenu spriječenost za rad po osnovu održavanja trudnoće, porodiljsko, roditeljsko, usvojiteljsko i hraniteljsko odsustvo.

Ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje
Član 14

Zaposleni na stalnim sezonskim poslovima koji je prije zaključenja ugovora bio korisnik prava na materijalno obezbjeđenje u skladu sa zakonom, nastavlja sa korišćenjem tog prava za vrijeme trajanja ugovora.

Ako poslodavac zaposlenom na stalnim sezonskim poslovima iz stava 1 ovog člana ne ponudi zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, to lice, po isteku ugovora, nastavlja sa korišćenjem prava na materijalno obezbjeđenje u skladu sa zakonom.

Ako poslodavac sa zaposlenim na stalnim sezonskim poslovima iz stava 1 ovog člana zaključi izmjenu ugovora, to lice, po isteku ugovora, nastavlja sa korišćenjem prava na materijalno obezbjeđenje u skladu sa zakonom dok traje period za koji mu se uplaćuju doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, do zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

Pravo na korišćenje materijalnog obezbjeđenja u skladu sa zakonom prestaje u slučaju kad:

1) lice iz člana 10 ovog zakona i poslodavac zaključe novi ugovor za narednu sezonu;

2) lice iz člana 10 ovog zakona neopravdano odbije da sa poslodavcem zaključi novi ugovor za narednu sezonu;

3) lice iz člana 10 ovog zakona zaključi ugovor sa drugim poslodavcem.

Korišćenje prava na materijalno obezbjeđenje u smislu stava 1 ovog člana može se ostvariti samo jednom.

Pravo na uplatu doprinosa
Član 15

Lice iz člana 10 ovog zakona ima pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju od strane poslodavca, u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

U periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu, lice iz stava 1 ovog člana ima pravo da se radno angažuje kod istog ili drugog poslodavca po osnovu ugovora o radnom angažovanju, u kom slučaju nastavlja sa korišćenjem prava na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Ako u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu lice iz stava 1 ovog člana zasnuje radni odnos kod istog ili drugog poslodavca u skladu sa opštim propisima o radu, prestaje mu pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Ako lice iz stava 1 ovog člana zasnuje radni odnos kod drugog poslodavca u smislu stava 3 ovog člana, poslodavac ima pravo da od lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Pravo na novčanu pomoć
Član 16

Lice iz člana 10 ovog zakona, osim korisnika penzije u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, ima pravo na novčanu pomoć u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu, koju ostvaruje kod Zavoda.

Novčana pomoć iznosi 120% obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene u skladu sa opštim propisima o radu, bez poreza.

Postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć
Član 17

Zahtjev za novčanu pomoć lice iz člana 16 stav 1 ovog zakona može podnijeti Zavodu u roku od 30 dana od dana sticanja statusa osiguranika obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

Pravo na novčanu pomoć licu iz člana 16 stav 1 ovog zakona pripada od dana sticanja statusa osiguranika obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

Ako lice iz člana 16 stav 1 ovog zakona podnese zahtjev za novčanu pomoć nakon isteka roka od 30 dana od dana sticanja statusa osiguranika obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju, a tokom trajanja tog statusa, pravo na novčanu pomoć mu pripada od dana podnošenja zahtjeva.

O zahtjevu za novčanu pomoć Zavod odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Prestanak prava na novčanu pomoć

Član 18

Licu iz člana 16 stav 1 ovog zakona pravo na novčanu pomoć prestaje:

1) ako zasnuje radni odnos kod istog poslodavca u skladu sa opštim propisima o radu;

2) ako zasnuje radni odnos kod drugog poslodavca u skladu sa opštim propisima o radu;

3) ako je na način propisan zakonom utvrđeno da je kod tog lica došlo do gubitka radne sposobnosti - danom dostavljanja pravosnažnog rješenja kojim je utvrđen gubitak radne sposobnosti;

4) ako se rješenjem inspekcije rada utvrdi da radi suprotno propisima o radu;

5) zbog izdržavanja kazne zatvora, danom stupanja na izdržavanje kazne;

6) ako mu prestane boravak u skladu sa zakonom;

7) ako ostvari pravo na penziju u skladu sa zakonom.

Ako lice iz člana 16 stav 1 ovog zakona u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu zaključi ugovor o radnom angažovanju kod istog ili drugog poslodavca, nastavlja sa korišćenjem prava na novčanu pomoć.

IV. UGOVOR ZA NAREDNU SEZONU

Zaključivanje i sadržina ugovora za narednu sezonu

Član 19

Lice iz člana 10 ovog zakona i poslodavac dužni su da, na planirani datum u skladu sa izmjenom ugovora, zaključe novi ugovor za narednu sezonu.

Na zaključivanje i sadržinu ugovora za narednu sezonu shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na ugovor.

Odbijanje zaključivanja ugovora za narednu sezonu od strane lica

Član 20

Ako lice iz člana 10 ovog zakona odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu, poslodavac ima pravo da od tog lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, a Zavod ima pravo da traži povraćaj sredstava isplaćenih po osnovu novčane pomoći.

Lice iz člana 10 ovog zakona oslobađa se obaveze povraćaja sredstava u smislu stava 1 ovog člana ako je zaključenje novog ugovora za narednu sezonu odbilo iz opravdanih razloga, i to: zbog preseljenja van Crne Gore, privremene spriječenosti za rad po osnovu održavanja trudnoće, liječenja ili ako nije radno sposobno za obavljanje tih poslova.

O razlozima iz stava 2 ovog člana lice je dužno da poslodavcu i Zavodu dostavi odgovarajuće dokaze.

Odbijanje zaključivanja ugovora za narednu sezonu od strane poslodavca

Član 21

Ako poslodavac sa licem iz člana 10 ovog zakona odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu iz razloga objektivne prirode koji se odnose na njegovo poslovanje (bitno smanjen obim poslovanja, otvaranje stečaja i sl.), Zavod ima pravo da od poslodavca traži naknadu štete za isplaćenu novčanu pomoć licu.

V. POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA I DOPRINOSI ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE

Porez na dohodak fizičkih lica
Član 22

Na obračun i plaćanje poreza na dohodak zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima, u pogledu utvrđivanja poreske osnovice, obveznika poreza, stope poreza, obračuna poreza i drugih pitanja neophodnih za utvrđivanje poreske obaveze, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje porez na dohodak fizičkih lica, i to za:

1) zaradu koju ostvaruje po osnovu ugovora, odnosno ugovora u narednoj sezoni – odredbe koje se odnose na lična primanja;
2) novčanu pomoć iz člana 16 ovog zakona – odredbe koje se odnose na druga primanja;
3) primanja koja ostvaruje po osnovu ugovora o radnom angažovanju iz člana 15 stav 2 ovog zakona – odredbe koje se odnose na povremenu samostalnu djelatnost.

Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje
Član 23

Na obračun i plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, u smislu ovog zakona, u pogledu utvrđivanja obveznika doprinosa, osnovice doprinosa, stopa doprinosa, obračuna i rokova za uplatu doprinosa i drugih pitanja neophodnih za utvrđivanje obaveze po osnovu doprinosa, primjenjuju se odredbe zakona kojim su uređeni doprinosi za obavezno socijalno osiguranje koje se odnose na lica zaposlena kod poslodavca, i to za:

1) zaradu koju ostvaruje po osnovu ugovora, odnosno ugovora u narednoj sezoni;
2) penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osnovica doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju je najniža mjesečna osnovica doprinosa.

VI. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona
Član 24

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor
Član 25

Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrše inspekcija rada i poreska inspekcija u skladu sa zakonom.

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 26

Novčanom kaznom od 500 do 10.000 eura kazniće se pravno lice ako:

1) ne zaključi ugovor za stalne sezonske poslove u skladu sa članom 7 ovog zakona;
2) ne zaključi ugovor za stalne sezonske poslove u skladu sa članom 8 ovog zakona;
3) zaključi ugovor o radu suprotno članu 12 ovog zakona;
4) ne prijavi i odjavi stalnog sezonca sa obaveznog socijalnog osiguranja u skladu sa članom 15 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniče se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 500 eura.

VIII. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je određeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. Razlozi za donošenje zakona

Donošenje Zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima uslovljeno je potrebom pravnog regulisanja statusa zaposlenih koji rade na sezonskim poslovima u sektorima kao što su turizam, ugostiteljstvo, trgovina, građevinarstvo i poljoprivreda. Sezonski poslovi predstavljaju značajan segment tržišta rada u Crnoj Gori, a nedostatak adekvatnog pravnog okvira za regulisanje njihovog radnog statusa dovodi do potrebe za donošenjem predmetnog zakona.

Cilj zakona je obezbjeđivanje pravne sigurnosti za sezonske radnike kroz uvođenje rada na stalnim sezonskim poslovima odnosno omogućavanje kontinuiteta radnog odnosa u sezonskim djelatnostima i unaprijeđenje socijalne sigurnosti kroz obaveze poslodavaca da ova lica prijavi na penzijsko i invladisko osiguranje u produženom trajanju za period kada on faktički ne radi. Ovaj zakon donosi i obavezu poslodavaca da ponudi licu koji radi na stalnim sezonskim poslovima zaposlenje u narednoj sezoni, čime se podstiče sigurnost na tržištu rada kako za zaposlenog tako i za poslodavca.

Dodatno, zakon predviđa fiskalne olakšice i penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju za zaposlene koji radi na slatnim sezonskim poslovima, što doprinosi povećanju privlačnosti sezonskog rada i smanjenje neformalne ekonomije.

Ključni elementi Zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima ogledaju se u sljedećem:

1) Zaposleni koji radi na stalnim sezonskim poslovima – uvodi se novi pravni institut kojim se uređuje status zaposlenog koji se svake godine angažuju na sezonskim poslovima kod istog poslodavca. Ovim zakonom im se garantuje zaposlenje kod istog poslodavca u narednoj sezoni, kao i penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju za period kada faktički ne radi;

2) Obaveze poslodavca – poslodavac je dužan da prijavi zaposlenog koji radi na stalnim sezonskim poslovima na socijalno osiguranje, koje podrazumjeva penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i ponudi mu nastavak radnog odnosa u narednoj sezoni pod istim ili boljim uslovima;

3) Prava zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima –pravo na zaradu, zaštitu i zdravlje na radu, sindikalno organizovanje, kao i na novčanu pomoć kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore tokom perioda u kojem su prijavljeni na penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju;

4) Kaznene odredbe – zakon predviđa sankcije za poslodavce koji ne ispune obaveze u vezi sa prijavljivanjem zaposlenih na slatnim sezonskim poslovima, ponude ugovora za narednu sezonu, uslovima rada, kao i sankcije u slučaju zloupotrebe instituta stalnog sezonca.

III. Usklađenost sa pravnom tekovinom Evropske unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Nije bilo pravne tekovine i potvrđenih međunardnih konvencija sa kojima je trebalo uksladiti propis.

IV. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

U okviru Poglavlja I Osnovne odredbe zakona propisuje se predmet uređivanja zakona, prije svega kako se zasniva radni odnos na stalnim sezonskim poslovima, koja su to prava i obaveze kako zaposlenog na ovim poslovima, tako i poslodavca, i druga pitanja od značaja za rad na stalnim sezonskim poslovima. Nadalje, definiše se pojam stalnih sezonskih poslova, koji predstavljaju poslove u pojedinim djelatnostima čiji obim i intenzitet privremeno povećava zavisno od godišnjih doba a koji su u toku kalendarske godine u kontinuitetu mogu obavljati najduže osam mjeseci. Djelatnosti u smislu navedene odredbe su djelatnost turizma, trgovina, ugostiteljstva, građevinarstva i poljoprivrede, kao i djelatnosti botaničkih i zoloških vrtova i nacionalnih parkova.

U cilju povećanja fleksibilnosti na tržištu rada i omogućavanju poslodavcima da osiguraju radnu snagu u ovim djelatnosti za vrijeme sezone, poslodavcem se smatra privredno društvo, dio stranog privrednog društva ili preduzetnik koji, u skladu sa zakonom, obavlja ove djelatnosti i kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom. Isto tako, poslodavcem se smatra i fizičko lice koje nije registrovano kao preduzetnik, kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom, odnosno ugostitelj upisan u Centralni turistički registar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma, kao i nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisanog u Registar poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast poljoprivrede.

Kao dodatna mjera za zapošljavanje i aktiviranje nezaposlenih lica zakon propisuje da pravo na rad na stalnim sezonskim poslovima imaju lica koja se nalaze na evidenciji o nezaposlenim licima koju vodi Zavod za zapošljavanje Crne Gore u skladu sa zakonom kojim se uređuje posredovanje pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti, korisnici penzije u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje kao i lica koja imaju status studenta u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje. Lice koja zasnuje radni odnos kroz ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima prava i obaveze koja nijesu uređena ovim zakonom ostvaruje u skladu sa opštim propisima o radu.

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu. **(čl. 1 do 6 ovog zakona)**

Poglavljem II Predloga zakona uređuje se ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima, zaključivanje i sadržina istog, ponuda ugovora za narednu sezonu, prijavljivanje zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima na osiguranje, odjava, mogućnost odstupanja kao i zabrana zaključivanja ugovora za narednu sezonu. Zasnivanje radnog odnosa na stalnim sezonskim poslovima vrši se kroz zaključivanje jednog ili više ugovora, pri čemu prvi ugovor mora biti zaključen na najmanje šest mjeseci, a ukupno trajanje ugovora ne može biti duže od osam mjeseci u kontinuitetu. Predlog zakona utvrđuje ob aveznu sadržinu ugovora sa jasnim određenjem roka za ponudu ugovora za narednu sezonu, kao i rok za izjašnjenje zaposlenog na dostavljenju ponudu. Ovdje je bitno ukazati da ukoliko je zaposleni prihvatio ponudu za zaključenje ugovora za narednu sezonu sa poslodavcem zaključuje izmjenu ugovora kojom se utvrđuje obaveza za poslodavca koji je period će biti dužan da zaposlenom na staln im sezonskim

poslovima plaća doprinose za obavezno socijalno osiguranje u produženom trajanju, kao i planirani datum zaključenje novog ugovora za narednu sezonu. U slučaju kad zaposleni na stalnim sezonskim poslovima i poslodavac zaključe izmjenu ugovora, poslodavac je dužan da, po isteku ugovora, to lice odjavi kao zaposleno i da ga prijavi na obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju u skladu sa zakonom, te nakon isteka istog poslodavac odjavljuje lice sa obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

U cilju zaštite poslodavca te nesavjesnog postupanja od strane zaposlenih bitno je ukazati da ne postoji obaveza ponude za zaključenje ugovora za narednu sezonu ukoliko je zaposleni počinio težu povredu radne obaveze u periodu od dana zaključenja ugovora do dana kada je poslodavac bio dužan da mu ponudi zaključenje novog ugovora. Isto tako, ako je teža povreda radne obaveze počinjena u periodu od zaključenja izmjene ugovora do isteka ugovora, poslodavac otkazuje ugovor i oslobađa se obaveze uplaćivanja doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i obaveze zaključenja novog ugovora za narednu sezonu. Takođe, radi spječavanja zloupotrebe ugovora na stalnim sezonski poslovima, ukoliko je došlo do gašenja određenog radnog mjesta, zabranjuje se zaključivanje novog ugovora na tim poslovima u narednih šest mjeseci. **(čl. 7 do 12)**

U okviru Poglavlja III propisana su prava zaposlenog za vrijeme trajanja ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima kao i nakon isteka ugovora, te način i postupak ostvarivanja prava, kao i obaveze poslodavca koje proističu iz ugovora o radu za zaposlenog koji radi na stalnim sezosnkim poslovima. Imajući u vidu da se u konkretnom zasnivanje radnog odnosa vrši putem ugovora o radu zaposleni koji radi na stalnim sezonskim poslovima prava iz rada i po osnovu rada ostvaruje u skladu sa opštim propisima o radu. Međutim ovdje postoji izuzetak u odnosu na dva prava koja se odnose na godišnji odmor kao i na produženje ugovora ako koristi pravo na privremenu spriječenost za rad po osnovu održavanja trudnoće, porodiljsko, roditeljsko, usvojiteljsko i hraniteljsko odsustvo. Imajući u vidu prirodu ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima kao i da se isti zaključuju za vrijeme trajanja sezone te da lice angažavano po tom ugovoru u jednom periodu godine radi, a da za vrijeme kada ne radi ima pravo na penzisjko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, propisani su izuzeci u odnosu na navedena prava iz rada.

U cilju dodatne aktivacije na tržištu rada onih zaposlenh koji koriste prava na materijalno obezbjeđenje zakon propisuje mogućnost da oni zaposleni koji koriste ovo pravo mogu da zaključe ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima i isto neće izgubiti za vrijeme trajanja tog ugovora, i ako poslodavac i taj zaposleni zaključe izmjenu ugovora o radu za narednu sezonu zaposleni nastavlja da koristi pravo na materijalno obezbjeđenje dok mu traje period po osnovu kojeg mu se uplaćuju doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju. Ovdje je važno napomenuti da ukoliko ne dođe do ponude za zaključenje novog ugovora za narednu sezonu po isteku ugovora zaposleni nastavlja da sa korišćenjem prava na materijalno obezbjeđenje. Pravo na korišćenje materijalnog obezbjeđenja u skladu sa zakonom prestaje u slučaju kad dođe do zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, ukoliko dođe do neopravdanog odbijanja da sa poslodavcem zaključi novi ugovor za narednu sezonu i ukoliko dođe do zaključenja ugovora sa drugim poslodavcem. Kako bi se spriječila zloupotreba korisnika prava na materijalno obezbjeđenje koji su zasnovali ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima, propisano je da navedeno pravo mogu ostvariti samo jednom.

Istekom ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima, to lice se odjavljuje kao zaposleno i prijavljuje na obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju koje mu poslodavac uplaćuje do dana zaključenja ugovora za narednu sezonu. Zakon daje mogućnost da za vrijeme trajanja perioda penzijskog i invalidskog osiguranja ta lica mogu da se radno angažuju kod istog ili drugog poslodva bez zasnivanja radnog odnosa, u kom slučaju nastavljaju sa korišćenjem prava na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju. Zakon daje zaštitnu normu za poslodavca ukoliko u konktenom slučaju dođe do zaključenja ugovora o radu, u tom slučaju tom licu, prestaje mu pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i poslodavac ima pravo da od lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.
Takođe, kao jedno od prava lica kojem je istekao ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima i koje je prijavljeno na penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, osim korisnika penzije, ima pravo na novčanu pomoć u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu, koju ostvaruje kod Zavoda, koja iznosi 120% obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene u skladu sa opštim propisima o radu, bez poreza. Zakon precizno uređuje način i postupak ostvarivanja i u kojim slučajevima dolazi do prestanka prava na novčanu pomoć. **(čl. 13 do 18 Predloga zakona)**

Poglavlje IV Predloga zakona propisuje zaključivanje ugovora za narednu sezonu, kao i zaštitene mehanizme ukoliko do zaključenja istog ne dođe. Naime, istekom perioda po osnovu kojeg su uplaćivani doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, to lice i poslodavac dužni su na pla nirani datum zaključe novi ugovor o za narednu sezonu. Kao mehanizam zaštite za poslodavca ukoliko to lice odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu, poslodavac će imati pravo da od tog lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, a Zavod ima pravo da traži povraćaj sredstava isplaćenih po osnovu novčane pomoći. Međutim, sa druge strane to lice će se osloboditi navedene obaveze ako je zaključenje novog ugovora za narednu sezonu odbilo iz opravdanih razloga, i to: zbog preseljenja van Crne Gore, privremene spriječenosti za rad po osnovu održavanja trudnoće, liječenja ili ako nije radno sposobno za obavljanje tih poslova, o čemu je dužno da poslodavcu i Zavodu dostavi odgovarajuće dokaze. S druge strane definisan je zaštitni mehanizam za Zavod, u slučaju ako poslodavac sa licem odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu iz razloga objektivne prirode koji se odnose na njegovo poslovanje (bitno smanjen obim poslovanja, otvaranje stečaja i sl.), Zavod će imati pravo da od poslodavca traži naknadu štete za isplaćenu novčanu pomoć licu. **(čl. 19 do 21 Predloga zakona)**

Pitanja poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, uključujući način obračuna poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, propisuje se u okviru poglavlja V koji se odnosi na porez na dohodak fizičkih lica i dopinose za obavezno socijalno osiguranje. **(čl. 22 i 23 Predloga zakona)**

U okviru poglavlja VI uređuje se nadzor nad sprovođenjem i nadzor nad primjenom zakona, odnosno da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo dok inspekcijski nadzor nad primjenom zakonavrše inspekcija rada i inspektori poreske organa. **(čl. 24 i 25 Predloga zakona)**

Odredbom člana 26 propisane su novčane kazne za poslodavce koji ne poštuju obaveze propisane Predlog zakona.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". (član 27 Predloga zakona)

V. Procjena fiskalnih sredstava za sprovođenje zakona

Primjena ovog zakona prouzrokuje određene fiskalne izdatke koji se odnose na obavezu poslodavca u vezi sa penzijskim i invalidskim osiguranjem u produženom trajanju, kao i na isplatu novčane pomoći putem Zavoda za zapošljavanje. Očekuje se da će povećana formalizacija sezonskog rada doprinijeti smanjenju sive ekonomije i povećanju priliva sredstava u fondove socijalnog osiguranja, čime će se smanjiti fiskalni pritisak na budžet države.

Ovim zakonom se stvaraju uslovi za bolju zaštitu sezonskih radnika, povećanje stabilnosti radnog angažmana i smanjenje nesigurnosti u sezonskim poslovima, što dugoročno doprinosi razvoju tržišta rada u Crnoj Gori.

PREDLOG

ZAKON O RADU NA STALNIM SEZONSKIM POSLOVIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet
Član 1

Ovim zakonom uređuju se način zasnivanja radnog odnosa na stalnim sezonskim poslovima, prava i obaveze zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima i poslodavca, kao i druga pitanja od značaja za rad na stalnim sezonskim poslovima.

Stalni sezonski poslovi
Član 2

Stalni sezonski poslovi, u smislu ovog zakona, su poslovi u pojedinim djelatnostima čiji se obim i intenzitet privremeno povećavaju u zavisnosti od godišnjih doba, a koji se u toku jedne kalendarske godine u kontinuitetu mogu obavljati najduže osam mjeseci.

Djelatnosti iz stava 1 ovog člana su djelatnost turizma, trgovine, ugostiteljstva, građevinarstva i poljoprivrede, kao i djelatnost botaničkih i zooloških vrtova i nacionalnih parkova.

Poslodavac
Član 3

Poslodavac, u smislu ovog zakona, je privredno društvo, dio stranog privrednog društva ili preduzetnik koji, u skladu sa zakonom, obavlja djelatnost iz člana 2 stav 2 ovog zakona i kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom.

Poslodavac, u smislu ovog zakona, može biti i fizičko lice koje nije registrovano kao preduzetnik, kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom, i to:

1) ugostitelj upisan u Centralni turistički registar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma;

2) nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisanog u Registar poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast poljoprivrede.

Zaposleni na stalnim sezonskim poslovima
Član 4

Na stalnim sezonskim poslovima može biti zaposleno lice koje je:

1) na evidenciji o nezaposlenim licima koju vodi Zavod za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod), u skladu sa zakonom kojim se uređuje posredovanje pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti;

2) korisnik penzije u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje;

3) lice koje ima status studenta u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje.

Primjena propisa
Član 5

Na prava i obaveze zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima koji nijesu uređeni ovim zakonom primjenjuju se opšti propisi o radu.

Upotreba rodno osjetljivog jezika
Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. UGOVOR O RADU NA STALNIM SEZONSKIM POSLOVIMA

Zaključivanje ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima
Član 7

Za obavljanje stalnih sezonskih poslova, poslodavac i lice iz člana 4 ovog zakona zaključuju ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima (u daljem tekstu: ugovor).

Poslodavac i lice iz člana 4 ovog zakona mogu zaključiti jedan ili više ugovora, pri čemu prvi ugovor mora biti zaključen na period od najmanje šest mjeseci, a ukupno trajanje ugovora po osnovu obavljanja stalnih sezonskih poslova ne može biti duže od osam mjeseci u kontinuitetu.

Sadržina ugovora
Član 8

Ugovor obavezno sadrži:

1) naziv i sjedište, odnosno ime i prezime i prebivalište poslodavca;
2) ime i prezime i prebivalište, odnosno boravište zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima;
3) jedinstveni matični broj, odnosno lični identifikacioni broj zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima;
4) kvalifikaciju nivoa obrazovanja, odnosno stručnu kvalifikaciju potrebnu za to radno mjesto;
5) naziv radnog mjesta i opis poslova koje zaposleni na stalnim sezonskim poslovima treba da obavlja;
6) mjesto rada;
7) vrijeme na koje se zaključuje ugovor;
8) dan stupanja na rad;
9) radno vrijeme (puno, nepuno ili skraćeno);
10) dužinu plaćenog odsustva na koji zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima pravo ili, ako se to ne može navesti, način utvrđivanja plaćenog odsustva;
11) dužinu otkaznog roka u slučaju otkaza ugovora;
12) nazive kolektivnih ugovora koji se primjenjuju kod poslodavca;
13) visinu koeficijenta, iznos osnovne zarade, osnove za uvećanje zarade, vrijeme isplate zarade i druga primanja zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima;
14) prava, obaveze i odgovornosti zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima i poslodavca koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu;
15) određenje roka u kojem je poslodavac dužan da zaposlenom na stalnim sezonskim poslovima ponudi, pod istim ili povoljnijim uslovima, zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, koji ne može biti kraći od 30 dana prije isteka ugovora;
16) određenje roka u kojem je zaposleni na stalnim sezonskim poslovima dužan da se izjasni na ponudu iz tačke 15 ovog stava, a koji ne može biti kraći od osam dana od dana dobijanja ponude;
17) naknadu troškova smještaja, ako postoji;
18) druga prava i obaveze, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Izmjena ugovora
Član 9

Ako zaposleni na stalnim sezonskim poslovima prihvati ponudu iz člana 8 stav 1 tačka 15 ovog zakona, sa poslodavcem zaključuje izmjenu ugovora koja obavezno sadrži:

1) period za koji je poslodavac dužan da za zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima plaća doprinose za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju; i
2) planirani datum zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

Prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima
Član 10

U slučaju kad zaposleni na stalnim sezonskim poslovima i poslodavac zaključe izmjenu ugovora, poslodavac je dužan da, po isteku ugovora, to lice odjavi kao zaposleno i da ga prijavi na obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju u skladu sa zakonom.

Istekom perioda iz člana 9 stav 1 tačka 1 ovog zakona, poslodavac odjavljuje lice sa obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

Postupanje u slučaju teže povrede radne obaveze
Član 11

Ako zaposleni na stalnim sezonskim poslovima počini težu povredu radne obaveze u periodu od dana zaključenja ugovora do dana kad je, u skladu sa ugovorom, poslodavac bio dužan da mu ponudi zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, poslodavac se oslobađa od te obaveze.

Ako je teža povreda radne obaveze počinjena u periodu od zaključenja izmjene ugovora do isteka ugovora, poslodavac otkazuje ugovor i oslobađa se obaveze uplaćivanja doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i obaveze zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

Zabrana zaključivanja ugovora
Član 12

Ako je poslodavac otkazao ugovor po osnovu prestanka potrebe za radom na stalnim sezonskim poslovima, ne može da zaključi novi ugovor na tim poslovima u narednih šest mjeseci.

III. PRAVA I OBAVEZE

Prava iz rada i po osnovu rada
Član 13

Zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima prava iz rada i po osnovu rada u skladu sa opštim propisima o radu, osim prava na:

1) godišnji odmor;
2) produženje ugovora ako koristi pravo na privremenu spriječenost za rad po osnovu održavanja trudnoće, porodiljsko, roditeljsko, usvojiteljsko i hraniteljsko odsustvo.

Ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje
Član 14

Zaposleni na stalnim sezonskim poslovima koji je prije zaključenja ugovora bio korisnik prava na materijalno obezbjeđenje u skladu sa zakonom, nastavlja sa korišćenjem tog prava za vrijeme trajanja ugovora.

Ako poslodavac zaposlenom na stalnim sezonskim poslovima iz stava 1 ovog člana ne ponudi zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, to lice, po isteku ugovora, nastavlja sa korišćenjem prava na materijalno obezbjeđenje u skladu sa zakonom.

Ako poslodavac sa zaposlenim na stalnim sezonskim poslovima iz stava 1 ovog člana zaključi izmjenu ugovora, to lice, po isteku ugovora, nastavlja sa korišćenjem prava na materijalno obezbjeđenje u skladu sa zakonom dok traje period za koji mu se uplaćuju doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, do zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

Pravo na korišćenje materijalnog obezbjeđenja u skladu sa zakonom prestaje u slučaju kad:

1) lice iz člana 10 ovog zakona i poslodavac zaključe novi ugovor za narednu sezonu;

2) lice iz člana 10 ovog zakona neopravdano odbije da sa poslodavcem zaključi novi ugovor za narednu sezonu;

3) lice iz člana 10 ovog zakona zaključi ugovor sa drugim poslodavcem.

Korišćenje prava na materijalno obezbjeđenje u smislu stava 1 ovog člana može se ostvariti samo jednom.

Pravo na uplatu doprinosa
Član 15

Lice iz člana 10 ovog zakona ima pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju od strane poslodavca, u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu.

U periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu, lice iz stava 1 ovog člana ima pravo da se radno angažuje kod istog ili drugog poslodavca po osnovu ugovora o radnom angažovanju, u kom slučaju nastavlja sa korišćenjem prava na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Ako u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu lice iz stava 1 ovog člana zasnuje radni odnos kod istog ili drugog poslodavca u skladu sa opštim propisima o radu, prestaje mu pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Ako lice iz stava 1 ovog člana zasnuje radni odnos kod drugog poslodavca u smislu stava 3 ovog člana, poslodavac ima pravo da od lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Pravo na novčanu pomoć
Član 16

Lice iz člana 10 ovog zakona, osim korisnika penzije u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, ima pravo na novčanu pomoć u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu, koju ostvaruje kod Zavoda.

Novčana pomoć iznosi 120% obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene u skladu sa opštim propisima o radu, bez poreza.

Postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć
Član 17

Zahtjev za novčanu pomoć lice iz člana 16 stav 1 ovog zakona može podnijeti Zavodu u roku od 30 dana od dana sticanja statusa osiguranika obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

Pravo na novčanu pomoć licu iz člana 16 stav 1 ovog zakona pripada od dana sticanja statusa osiguranika obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

Ako lice iz člana 16 stav 1 ovog zakona podnese zahtjev za novčanu pomoć nakon isteka roka od 30 dana od dana sticanja statusa osiguranika obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju, a tokom trajanja tog statusa, pravo na novčanu pomoć mu pripada od dana podnošenja zahtjeva.

O zahtjevu za novčanu pomoć Zavod odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Prestanak prava na novčanu pomoć

Član 18

Licu iz člana 16 stav 1 ovog zakona pravo na novčanu pomoć prestaje:

1) ako zasnuje radni odnos kod istog poslodavca u skladu sa opštim propisima o radu;

2) ako zasnuje radni odnos kod drugog poslodavca u skladu sa opštim propisima o radu;

3) ako je na način propisan zakonom utvrđeno da je kod tog lica došlo do gubitka radne sposobnosti - danom dostavljanja pravosnažnog rješenja kojim je utvrđen gubitak radne sposobnosti;

4) ako se rješenjem inspekcije rada utvrdi da radi suprotno propisima o radu;

5) zbog izdržavanja kazne zatvora, danom stupanja na izdržavanje kazne;

6) ako mu prestane boravak u skladu sa zakonom;

7) ako ostvari pravo na penziju u skladu sa zakonom.

Ako lice iz člana 16 stav 1 ovog zakona u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu zaključi ugovor o radnom angažovanju kod istog ili drugog poslodavca, nastavlja sa korišćenjem prava na novčanu pomoć.

IV. UGOVOR ZA NAREDNU SEZONU

Zaključivanje i sadržina ugovora za narednu sezonu

Član 19

Lice iz člana 10 ovog zakona i poslodavac dužni su da, na planirani datum u skladu sa izmjenom ugovora, zaključe novi ugovor za narednu sezonu.

Na zaključivanje i sadržinu ugovora za narednu sezonu shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na ugovor.

Odbijanje zaključivanja ugovora za narednu sezonu od strane lica

Član 20

Ako lice iz člana 10 ovog zakona odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu, poslodavac ima pravo da od tog lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, a Zavod ima pravo da traži povraćaj sredstava isplaćenih po osnovu novčane pomoći.

Lice iz člana 10 ovog zakona oslobađa se obaveze povraćaja sredstava u smislu stava 1 ovog člana ako je zaključenje novog ugovora za narednu sezonu odbilo iz opravdanih razloga, i to: zbog preseljenja van Crne Gore, privremene spriječenosti za rad po osnovu održavanja trudnoće, liječenja ili ako nije radno sposobno za obavljanje tih poslova.

O razlozima iz stava 2 ovog člana lice je dužno da poslodavcu i Zavodu dostavi odgovarajuće dokaze.

Odbijanje zaključivanja ugovora za narednu sezonu od strane poslodavca

Član 21

Ako poslodavac sa licem iz člana 10 ovog zakona odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu iz razloga objektivne prirode koji se odnose na njegovo poslovanje (bitno smanjen obim poslovanja, otvaranje stečaja i sl.), Zavod ima pravo da od poslodavca traži naknadu štete za isplaćenu novčanu pomoć licu.

V. POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA I DOPRINOSI ZA OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE

Porez na dohodak fizičkih lica
Član 22

Na obračun i plaćanje poreza na dohodak zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima, u pogledu utvrđivanja poreske osnovice, obveznika poreza, stope poreza, obračuna poreza i drugih pitanja neophodnih za utvrđivanje poreske obaveze, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje porez na dohodak fizičkih lica, i to za:

1) zaradu koju ostvaruje po osnovu ugovora, odnosno ugovora u narednoj sezoni – odredbe koje se odnose na lična primanja;
2) novčanu pomoć iz člana 16 ovog zakona – odredbe koje se odnose na druga primanja;
3) primanja koja ostvaruje po osnovu ugovora o radnom angažovanju iz člana 15 stav 2 ovog zakona – odredbe koje se odnose na povremenu samostalnu djelatnost.

Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje
Član 23

Na obračun i plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, u smislu ovog zakona, u pogledu utvrđivanja obveznika doprinosa, osnovice doprinosa, stopa doprinosa, obračuna i rokova za uplatu doprinosa i drugih pitanja neophodnih za utvrđivanje obaveze po osnovu doprinosa, primjenjuju se odredbe zakona kojim su uređeni doprinosi za obavezno socijalno osiguranje koje se odnose na lica zaposlena kod poslodavca, i to za:

1) zaradu koju ostvaruje po osnovu ugovora, odnosno ugovora u narednoj sezoni;
2) penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osnovica doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju je najniža mjesečna osnovica doprinosa.

VI. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona
Član 24

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor
Član 25

Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrše inspekcija rada i poreska inspekcija u skladu sa zakonom.

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 26

Novčanom kaznom od 500 do 10.000 eura kazniće se pravno lice ako:

1) ne zaključi ugovor za stalne sezonske poslove u skladu sa članom 7 ovog zakona;
2) ne zaključi ugovor za stalne sezonske poslove u skladu sa članom 8 ovog zakona;
3) zaključi ugovor o radu suprotno članu 12 ovog zakona;
4) ne prijavi i odjavi stalnog sezonca sa obaveznog socijalnog osiguranja u skladu sa članom 15 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniče se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 500 eura.

VIII. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je određeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. Razlozi za donošenje zakona

Donošenje Zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima uslovljeno je potrebom pravnog regulisanja statusa zaposlenih koji rade na sezonskim poslovima u sektorima kao što su turizam, ugostiteljstvo, trgovina, građevinarstvo i poljoprivreda. Sezonski poslovi predstavljaju značajan segment tržišta rada u Crnoj Gori, a nedostatak adekvatnog pravnog okvira za regulisanje njihovog radnog statusa dovodi do potrebe za donošenjem predmetnog zakona.

Cilj zakona je obezbjeđivanje pravne sigurnosti za sezonske radnike kroz uvođenje rada na stalnim sezonskim poslovima odnosno omogućavanje kontinuiteta radnog odnosa u sezonskim djelatnostima i unaprijeđenje socijalne sigurnosti kroz obaveze poslodavaca da ova lica prijavi na penzijsko i invladisko osiguranje u produženom trajanju za period kada on faktički ne radi. Ovaj zakon donosi i obavezu poslodavaca da ponudi licu koji radi na stalnim sezonskim poslovima zaposlenje u narednoj sezoni, čime se podstiče sigurnost na tržištu rada kako za zaposlenog tako i za poslodavca.

Dodatno, zakon predviđa fiskalne olakšice i penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju za zaposlene koji radi na slatnim sezonskim poslovima, što doprinosi povećanju privlačnosti sezonskog rada i smanjenje neformalne ekonomije.

Ključni elementi Zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima ogledaju se u sljedećem:

1) Zaposleni koji radi na stalnim sezonskim poslovima – uvodi se novi pravni institut kojim se uređuje status zaposlenog koji se svake godine angažuju na sezonskim poslovima kod istog poslodavca. Ovim zakonom im se garantuje zaposlenje kod istog poslodavca u narednoj sezoni, kao i penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju za period kada faktički ne radi;

2) Obaveze poslodavca – poslodavac je dužan da prijavi zaposlenog koji radi na stalnim sezonskim poslovima na socijalno osiguranje, koje podrazumjeva penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i ponudi mu nastavak radnog odnosa u narednoj sezoni pod istim ili boljim uslovima;

3) Prava zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima –pravo na zaradu, zaštitu i zdravlje na radu, sindikalno organizovanje, kao i na novčanu pomoć kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore tokom perioda u kojem su prijavljeni na penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju;

4) Kaznene odredbe – zakon predviđa sankcije za poslodavce koji ne ispune obaveze u vezi sa prijavljivanjem zaposlenih na slatnim sezonskim poslovima, ponude ugovora za narednu sezonu, uslovima rada, kao i sankcije u slučaju zloupotrebe instituta stalnog sezonca.

III. Usklađenost sa pravnom tekovinom Evropske unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Nije bilo pravne tekovine i potvrđenih međunardnih konvencija sa kojima je trebalo uksladiti propis.

IV. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

U okviru Poglavlja I Osnovne odredbe zakona propisuje se predmet uređivanja zakona, prije svega kako se zasniva radni odnos na stalnim sezonskim poslovima, koja su to prava i obaveze kako zaposlenog na ovim poslovima, tako i poslodavca, i druga pitanja od značaja za rad na stalnim sezonskim poslovima. Nadalje, definiše se pojam stalnih sezonskih poslova, koji predstavljaju poslove u pojedinim djelatnostima čiji obim i intenzitet privremeno povećava zavisno od godišnjih doba a koji su u toku kalendarske godine u kontinuitetu mogu obavljati najduže osam mjeseci. Djelatnosti u smislu navedene odredbe su djelatnost turizma, trgovina, ugostiteljstva, građevinarstva i poljoprivrede, kao i djelatnosti botaničkih i zoloških vrtova i nacionalnih parkova.

U cilju povećanja fleksibilnosti na tržištu rada i omogućavanju poslodavcima da osiguraju radnu snagu u ovim djelatnosti za vrijeme sezone, poslodavcem se smatra privredno društvo, dio stranog privrednog društva ili preduzetnik koji, u skladu sa zakonom, obavlja ove djelatnosti i kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom. Isto tako, poslodavcem se smatra i fizičko lice koje nije registrovano kao preduzetnik, kod kojeg zaposleni na stalnim sezonskim poslovima ima zasnovan radni odnos u skladu sa ovim zakonom, odnosno ugostitelj upisan u Centralni turistički registar, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast turizma, kao i nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisanog u Registar poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast poljoprivrede.

Kao dodatna mjera za zapošljavanje i aktiviranje nezaposlenih lica zakon propisuje da pravo na rad na stalnim sezonskim poslovima imaju lica koja se nalaze na evidenciji o nezaposlenim licima koju vodi Zavod za zapošljavanje Crne Gore u skladu sa zakonom kojim se uređuje posredovanje pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti, korisnici penzije u skladu sa zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje kao i lica koja imaju status studenta u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje. Lice koja zasnuje radni odnos kroz ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima prava i obaveze koja nijesu uređena ovim zakonom ostvaruje u skladu sa opštim propisima o radu.

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu. **(čl. 1 do 6 ovog zakona)**

Poglavljem II Predloga zakona uređuje se ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima, zaključivanje i sadržina istog, ponuda ugovora za narednu sezonu, prijavljivanje zaposlenog na stalnim sezonskim poslovima na osiguranje, odjava, mogućnost odstupanja kao i zabrana zaključivanja ugovora za narednu sezonu. Zasnivanje radnog odnosa na stalnim sezonskim poslovima vrši se kroz zaključivanje jednog ili više ugovora, pri čemu prvi ugovor mora biti zaključen na najmanje šest mjeseci, a ukupno trajanje ugovora ne može biti duže od osam mjeseci u kontinuitetu. Predlog zakona utvrđuje ob aveznu sadržinu ugovora sa jasnim određenjem roka za ponudu ugovora za narednu sezonu, kao i rok za izjašnjenje zaposlenog na dostavljenju ponudu. Ovdje je bitno ukazati da ukoliko je zaposleni prihvatio ponudu za zaključenje ugovora za narednu sezonu sa poslodavcem zaključuje izmjenu ugovora kojom se utvrđuje obaveza za poslodavca koji je period će biti dužan da zaposlenom na staln im sezonskim

poslovima plaća doprinose za obavezno socijalno osiguranje u produženom trajanju, kao i planirani datum zaključenje novog ugovora za narednu sezonu. U slučaju kad zaposleni na stalnim sezonskim poslovima i poslodavac zaključe izmjenu ugovora, poslodavac je dužan da, po isteku ugovora, to lice odjavi kao zaposleno i da ga prijavi na obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju u skladu sa zakonom, te nakon isteka istog poslodavac odjavljuje lice sa obaveznog penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju.

U cilju zaštite poslodavca te nesavjesnog postupanja od strane zaposlenih bitno je ukazati da ne postoji obaveza ponude za zaključenje ugovora za narednu sezonu ukoliko je zaposleni počinio težu povredu radne obaveze u periodu od dana zaključenja ugovora do dana kada je poslodavac bio dužan da mu ponudi zaključenje novog ugovora. Isto tako, ako je teža povreda radne obaveze počinjena u periodu od zaključenja izmjene ugovora do isteka ugovora, poslodavac otkazuje ugovor i oslobađa se obaveze uplaćivanja doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i obaveze zaključenja novog ugovora za narednu sezonu. Takođe, radi spječavanja zloupotrebe ugovora na stalnim sezonski poslovima, ukoliko je došlo do gašenja određenog radnog mjesta, zabranjuje se zaključivanje novog ugovora na tim poslovima u narednih šest mjeseci. **(čl. 7 do 12)**

U okviru Poglavlja III propisana su prava zaposlenog za vrijeme trajanja ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima kao i nakon isteka ugovora, te način i postupak ostvarivanja prava, kao i obaveze poslodavca koje proističu iz ugovora o radu za zaposlenog koji radi na stalnim sezosnkim poslovima. Imajući u vidu da se u konkretnom zasnivanje radnog odnosa vrši putem ugovora o radu zaposleni koji radi na stalnim sezonskim poslovima prava iz rada i po osnovu rada ostvaruje u skladu sa opštim propisima o radu. Međutim ovdje postoji izuzetak u odnosu na dva prava koja se odnose na godišnji odmor kao i na produženje ugovora ako koristi pravo na privremenu spriječenost za rad po osnovu održavanja trudnoće, porodiljsko, roditeljsko, usvojiteljsko i hraniteljsko odsustvo. Imajući u vidu prirodu ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima kao i da se isti zaključuju za vrijeme trajanja sezone te da lice angažavano po tom ugovoru u jednom periodu godine radi, a da za vrijeme kada ne radi ima pravo na penzisjko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, propisani su izuzeci u odnosu na navedena prava iz rada.

U cilju dodatne aktivacije na tržištu rada onih zaposlenh koji koriste prava na materijalno obezbjeđenje zakon propisuje mogućnost da oni zaposleni koji koriste ovo pravo mogu da zaključe ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima i isto neće izgubiti za vrijeme trajanja tog ugovora, i ako poslodavac i taj zaposleni zaključe izmjenu ugovora o radu za narednu sezonu zaposleni nastavlja da koristi pravo na materijalno obezbjeđenje dok mu traje period po osnovu kojeg mu se uplaćuju doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju. Ovdje je važno napomenuti da ukoliko ne dođe do ponude za zaključenje novog ugovora za narednu sezonu po isteku ugovora zaposleni nastavlja da sa korišćenjem prava na materijalno obezbjeđenje. Pravo na korišćenje materijalnog obezbjeđenja u skladu sa zakonom prestaje u slučaju kad dođe do zaključenje novog ugovora za narednu sezonu, ukoliko dođe do neopravdanog odbijanja da sa poslodavcem zaključi novi ugovor za narednu sezonu i ukoliko dođe do zaključenja ugovora sa drugim poslodavcem. Kako bi se spriječila zloupotreba korisnika prava na materijalno obezbjeđenje koji su zasnovali ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima, propisano je da navedeno pravo mogu ostvariti samo jednom.

Istekom ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima, to lice se odjavljuje kao zaposleno i prijavljuje na obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju koje mu poslodavac uplaćuje do dana zaključenja ugovora za narednu sezonu. Zakon daje mogućnost da za vrijeme trajanja perioda penzijskog i invalidskog osiguranja ta lica mogu da se radno angažuju kod istog ili drugog poslodva bez zasnivanja radnog odnosa, u kom slučaju nastavljaju sa korišćenjem prava na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju. Zakon daje zaštitnu normu za poslodavca ukoliko u konktenom slučaju dođe do zaključenja ugovora o radu, u tom slučaju tom licu, prestaje mu pravo na uplatu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i poslodavac ima pravo da od lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju.
Takođe, kao jedno od prava lica kojem je istekao ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima i koje je prijavljeno na penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, osim korisnika penzije, ima pravo na novčanu pomoć u periodu od isteka ugovora do dana zaključenja novog ugovora za narednu sezonu, koju ostvaruje kod Zavoda, koja iznosi 120% obračunske vrijednosti koeficijenta utvrđene u skladu sa opštim propisima o radu, bez poreza. Zakon precizno uređuje način i postupak ostvarivanja i u kojim slučajevima dolazi do prestanka prava na novčanu pomoć. **(čl. 13 do 18 Predloga zakona)**

Poglavlje IV Predloga zakona propisuje zaključivanje ugovora za narednu sezonu, kao i zaštitene mehanizme ukoliko do zaključenja istog ne dođe. Naime, istekom perioda po osnovu kojeg su uplaćivani doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, to lice i poslodavac dužni su na pla nirani datum zaključe novi ugovor o za narednu sezonu. Kao mehanizam zaštite za poslodavca ukoliko to lice odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu, poslodavac će imati pravo da od tog lica traži povraćaj sredstava uplaćenih po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju, a Zavod ima pravo da traži povraćaj sredstava isplaćenih po osnovu novčane pomoći. Međutim, sa druge strane to lice će se osloboditi navedene obaveze ako je zaključenje novog ugovora za narednu sezonu odbilo iz opravdanih razloga, i to: zbog preseljenja van Crne Gore, privremene spriječenosti za rad po osnovu održavanja trudnoće, liječenja ili ako nije radno sposobno za obavljanje tih poslova, o čemu je dužno da poslodavcu i Zavodu dostavi odgovarajuće dokaze. S druge strane definisan je zaštitni mehanizam za Zavod, u slučaju ako poslodavac sa licem odbije da zaključi novi ugovor za narednu sezonu iz razloga objektivne prirode koji se odnose na njegovo poslovanje (bitno smanjen obim poslovanja, otvaranje stečaja i sl.), Zavod će imati pravo da od poslodavca traži naknadu štete za isplaćenu novčanu pomoć licu. **(čl. 19 do 21 Predloga zakona)**

Pitanja poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, uključujući način obračuna poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, propisuje se u okviru poglavlja V koji se odnosi na porez na dohodak fizičkih lica i dopinose za obavezno socijalno osiguranje. **(čl. 22 i 23 Predloga zakona)**

U okviru poglavlja VI uređuje se nadzor nad sprovođenjem i nadzor nad primjenom zakona, odnosno da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši ministarstvo dok inspekcijski nadzor nad primjenom zakonavrše inspekcija rada i inspektori poreske organa. **(čl. 24 i 25 Predloga zakona)**

Odredbom člana 26 propisane su novčane kazne za poslodavce koji ne poštuju obaveze propisane Predlog zakona.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". (član 27 Predloga zakona)

V. Procjena fiskalnih sredstava za sprovođenje zakona

Primjena ovog zakona prouzrokuje određene fiskalne izdatke koji se odnose na obavezu poslodavca u vezi sa penzijskim i invalidskim osiguranjem u produženom trajanju, kao i na isplatu novčane pomoći putem Zavoda za zapošljavanje. Očekuje se da će povećana formalizacija sezonskog rada doprinijeti smanjenju sive ekonomije i povećanju priliva sredstava u fondove socijalnog osiguranja, čime će se smanjiti fiskalni pritisak na budžet države.

Ovim zakonom se stvaraju uslovi za bolju zaštitu sezonskih radnika, povećanje stabilnosti radnog angažmana i smanjenje nesigurnosti u sezonskim poslovima, što dugoročno doprinosi razvoju tržišta rada u Crnoj Gori.

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	**Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga**
NAZIV PROPISA	**Predlog zakona o radu na stalnim sezonskim poslovima**
1. Definisanje problema - **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?** - **Koji su uzroci problema?** - **Koje su posljedice problema?** - **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?** - **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**	
- Potreba za donošenjem zakona proizilazi zbog neophodnosti pravnog regulisanja statusa zaposlenih koji rade na stalnim sezonskim poslovima prije svega u djelatnostima kao što su turizam, ugostiteljstvo, trgovina, građevinarstvo i poljoprivreda. - Nedefinisan pravni okvir za lica koja rade na stalnim sezonskim poslovima, te njihova prava i obaveze. - Nedostatak radne snage posebno u onim djetalnostima koje su vezane za sezonu, odnosno čiji se obim posla povećava za vrijeme trajanja sezone. - Poslodavci iz razloga što nemaju obezbjeđenu radnu snagu za vrijeme sezone i naredne sezone, kao i zaposleni zbog nemogućnosti da imaju unaprijed obezbjeđene uslove za zasnivanje radnog odnosa u narednoj sezoni. - Poslodavcima se ne bi obezbjedila radna snaga na vrijeme, dok bi zaposleni ostali bez pravne sigurnosti u smislu obezbjeđivanja novog ugovora o radu i prava koja dobijaju po osnovu tog ugovora.	
2. Ciljevi - **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?** - **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**	
Cilj zakona je obezbjeđivanje pravne sigurnosti za sezonske radnike kroz uvođenje rada na stalnim sezonskim poslovima odnosno omogućavanje kontinuiteta radnog odnosa u sezonskim djelatnostima i unaprijeđenje socijalne sigurnosti kroz obaveze poslodavaca da ova lica prijavi na penzijsko i invladisko osiguranje u produženom trajanju za period kada on faktički ne radi. Ovaj zakon donosi i obavezu poslodavaca da ponudi licu koji radi na stalnim sezonskim poslovima zaposlenje u narednoj sezoni, čime se podstiče sigurnost na tržištu rada kako za zaposlenog tako i za poslodavca.	
3. Opcije - **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).** - **Obrazložiti preferiranu opciju?**	

Status quo:

- Ne donošenjem propisa ne bi se unaprijedio institut sezonskog zapošljavanja;
- Ne bi se pravno regulisao status lica koja rade na stalnim sezonskim poslovima;
- Poslodavci bi i dalje imali poteškoće u angažovanju radne snage u djelatnosti koje su seyonskog karaktera;
- Ne donošenjem propisa bi se ukratilo pravo licima koja žele da rade na stalnim sezonskim poslovima i ostvaruju prava po tom osnovu.

Preferirana opcija:

- Uvodi se novi pravni institut kojim se uređuje status zaposlenog koji se svake godine angažuju na sezonskim poslovima kod istog poslodavca. Ovim zakonom im se garantuje zaposlenje kod istog poslodavca u narednoj sezoni, kao i penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju za period kada faktički ne radi;
- Poslodavac je dužan da prijavi zaposlenog koji radi na stalnim sezonskim poslovima na socijalno osiguranje, koje podrazumjeva penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju i ponudi mu nastavak radnog odnosa u narednoj sezoni pod istim ili boljim uslovima;
- Zaposleni koji radi na stalnim sezonskim poslovima ima pravo na zaradu, zaštitu i zdravlje na radu, sindikalno organizovanje, kao i na novčanu pomoć kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore tokom perioda u kojem su prijavljeni na penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju;
- Predviđene su sankcije za poslodavce koji ne ispune obaveze u vezi sa prijavljivanjem zaposlenih na slatnim sezonskim poslovima, ponude ugovora za narednu sezonu, uslovima rada, kao i sankcije u slučaju zloupotrebe instituta stalnog sezonca.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Donošenje propisa će pozitivno uticati na poslodavce i direktno uticati na poslodavca u smislu što će lakši način moći da dođu do radne snage i što će kroz ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima imati obezbjeđenu radnu snagu ne samo za jednu sezonu već više sezona. Isto tako pozitivan uticaj na poslodavce se ogleda u činjenici da za period kada ova lica nemaju ugovor nijesu dužni da isplaćuju isplaćuju zaradu već samo doprinose po osnovu penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju. Propis će pozitivno i direktno uticati na zaposlene koji zaključe ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima u smislu što će imati osigurano radno mjesto za narednu sezonu, a isto tako kroz ovaj ugovor imaće obezbjeđenu uplatu poreza i doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju što znači da im se radni staž neće prekidati. Takođe propis će pozitivno uticati na ova lica u smislu kada im istekne ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima moći će da se obrate Zavodu za zapošljavanje Crne Gore za ostvarivanje prava na novčanu pomoć za vrijeme kada im ugovor istekne do zaključivanja novog ugovora o radu za narednu sezonu. Isto tako, zakon direktno utiče na Zavod za zapošljavanje Crne Gore u smislu obezbjeđivanja novčane pomoći za one zaposlene koji rade na stalnim sezonskim poslovima u periodu kada im istekne ugovor do zaključivanja ugovora za narednu sezonu.
- Predloženim rješenjima će se izazvati troškovi privredi u smislu obezbjeđivanja zaradama zaposlenima koji rade na po ugovoru o radu na stalnim sezonskim poslovima, uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju. Isto tako, izazvaće se troškovi Zavodu za zapošljanje za novčane pomoći u iznosu od 120% obračunske vrijednosti koeficijenta, u periodu od isteka ugovora do zaključivanja novog za narednu sezonu.
- Propisom se ne podržava stvaranje novim privrednih subjekata na tržištu rada i tržišna konkurencija.

- Navedenim propisom se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za implementaciju navedenog propisa potrebna su finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore.
- Obezbjeđivanje sredstava potrebno je tokom perioda penzijskog i invalidskog osiguranja u produženom trajanju. U tom periodu lice koje ima ugovor o radu na stalnim sezonskim posloima ne radi, već mu poslodavac uplaćuje doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju kada ima pravo na novčanu pomoć od strane Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata kojim će proisteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa se neće ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
- Prilikom izračunavanja finansijskih izdaka nije korišćena metodologija za obračun finansijskih izdataka/prihoda.
- Na Predlog zakona postojale su sugestije Ministarstva finansija u dijelu poglavlja koja se odnosi porez na dohodak fizičkih lica i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje i sve su prihvaćene.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- U izradi ovog propisa učestvovali su predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Minstarstvo finansija, Poreska uprava, Inspekcija rada, Unija poslodavaca Crne Gore, Unija slobodnih sindikata Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore. U toku izrade Predloga zakona objavljena je javna rasprava koja je trajala 20 dana u aprilu mjesecu 2025. godine. Javnoj raspravi su prisustvovali predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Zavoda za zapošljavanje CG, Poreske uprave, Unije slobodnih sindikata, Unije poslodavaca Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore, Montenegro starsa, Ina Crna Gora, GI Group, DOO Sport vision, dok su u toku trajanja javne rasprave svoje predloge i sugestije putem mejla i poštom, dostavili su: Unija poslodavaca CG, Unija slobodnih sindikata CG, Privredna komora CG, Savjet stranih investitora.
- Navedeni predlozi su se odnosili na trajanje ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima, u dijelu koji su to opravdani razlozi na odbijanje ugovora za narednu sezonu kao i razlozi kada poslodavac nije dužan da ponudi aneks ugovora za narednu sezonu. Takođe određene sugestije su se odnosile na olakšice za poslodavce koje zapošljavaju lice na stalnim sezonskim poslovima, da je zakon je pisan primarno za državljane Crne Gore te da je zanemarena činjenica da veliki broj

sezonskih radnika čine strani državljani, da administrativne procedure nijesu pojednostavljene, kao i da zakon ne predviđa podsticaje za poslodavce koji koriste ovaj model (npr. subvencije doprinosa, poreski krediti, oslobađanje od poreza tokom vansezone i sl., jedini potsticaj za poslodavca je kontinuitet u radnoj snazi), kao i u kojim granama djelatnosti se može zaključiti ugovor o radu na stalnim sezonskim poslovima, da period radnog angažovanja se mora prilagoditi i poslodavcu kao i radniku, jer poslodavci planski zapošljavaju i povećavaju broj zaposlenih u skladu sa obimom posla i sezonalnosti, a konkretno studenti i učenici imaju ograničen broj dana kada mogu raditi. U odnosu na dostavljene predloge Miniostarstvo je sačinilo izvještaj sa javne rasprave i prihvatilo komentare u mjeri mogućeg, sa posebnim osvrtom da donošenje Zakona o stalnom sezoncu uslovljeno je potrebom pravnog regulisanja statusa zaposlenih na sezonskim poslovima u sektorima kao što su turizam, ugostiteljstvo, trgovina, građevinarstvo i poljoprivreda. Sezonski poslovi predstavljaju značajan segment tržišta rada u Crnoj Gori, a nedostatak adekvatnog pravnog okvira za regulisanje njihovog radnog statusa dovodi do potrebe za donošenjem predmetnog zakona. Cilj zakona je obezbjeđivanje pravne sigurnosti za sezonske radnike kroz uvođenje instituta „stalnog sezonca", omogućavanje kontinuiteta radnog odnosa u sezonskim djelatnostima i unaprijeđenje socijalne sigurnosti kroz obaveze poslodavaca da stalnom sezonca prijavi na penzijsko i invladisko osiguranje u produženom trajanju za period kada on faktički ne radi. Ovaj zakon donosi i obavezu poslodavaca da ponudi stalnom sezoncu zaposlenje u narednoj sezoni, čime se podstiče sigurnost na tržištu rada kako za zaposlenog tako i za poslodavca. Dodatno, zakon predviđa fiskalne olakšice i penzijsko i invalidsko osiguranje u produženom trajanju za stalne sezonce, što doprinosi povećanju privlačnosti sezonskog rada i smanjenje neformalne ekonomije. Dodatno, važno je napomenuti da Zakon nije namijenjen samo domaćim državljanima, treba imati u vidu da je predviđen za sva ona lica koja mogu biti korisnici usluga Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, pa se u tom dijelu odnosi i na strane državljane sa stalnim boravkom u CG, ona lica koji imaju dozvolu za privremeni boravak zbog spajanja porodice, kao i druga lica koja se nalaze na evidenciji zavoda. U konačnom, Minstarstvo je stava da potpuno novo zakonsko rješenja u pravnom sistemu Crne Gore treba pozdraviti kao pozitivan iskorak, te sačekati početak perioda njegove primjene, nakon čega svakako možemo inicirati izmjene i dopune u određenom dijelu, i raditi na dodatnim unapređenjima u sistemu sezonskog zapošljavanja.

- Prilikom izrade Predloga zakona korišćenja je ekspertska podrška od strane GIZ-a.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Potencijane prepreke se odnose na nepoštovanje zakonskih odredbi od strane poslodavaca i zaposlenih, što samim tim ne dovodi do kontinuiteta u obavljanju stalnih sezonskih poslova, kao i ne poštovanja ovog instituta.
- Pojačani inspekcijski nadzori.
- Broj zaključenih ugovora o radu na stalnim sezonskim poslovima, broj isplaćenih novčanih pomoći, broj izvršenih kontrola nadzora te samim tim i utvrđene nepravilnosti.
- Za sprovođenje predloženog rješenja biće zaduženo Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, Zavod za zapošljavanje CG, Poreska uprava, Inspekcija rada.

Datum i mjesto
22.12.2025. godine
Podgorica

MINISTARKA

Naida Nišić